

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/harcerstwo/129567,Harcistrz-powstaniec-Historia-Eugeniusza-Stasi-ckiego.html>

Zniszczona zabudowa miejska i barykada uliczna w czasie Powstania Warszawskiego (fot. z zasobu IPN)

BIOGRAM / BIOGRAFIA

Harcistrz-powstaniec. Historia Eugeniusza Stasieckiego

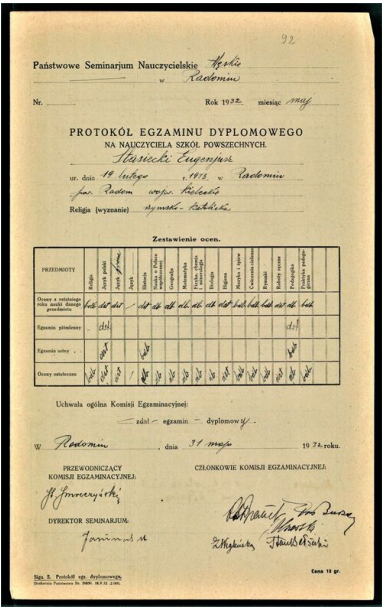
OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: MAREK GAŁĘZOWSKI 27.10.2026

Podporucznik rezerwy WP, działacz harcerski, w czasie okupacji niemieckiej jeden z najwybitniejszych dowódców Szarych Szeregów.

Urodzony 19 lutego 1913 r. w Radomiu, po ukończeniu Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego zaczął pracować w szkolnictwie, najpierw we wsi Stare Cykarzewo w Częstochowskim, a w drugiej połowie lat trzydziestych – w Szkole Podstawowej nr 21 im. Stanisława Konarskiego w Częstochowie.

**Protokół egzaminu dyplomowego
na nauczyciela szkół
powszechnych (zbiory AP w
Radomiu)**

Zachowuje się w służbie i poza służbą wzorowo

Jak pisał autor jego biografii był nauczycielem

„nie ograniczającym się tylko do realizacji podstawy programowej”.

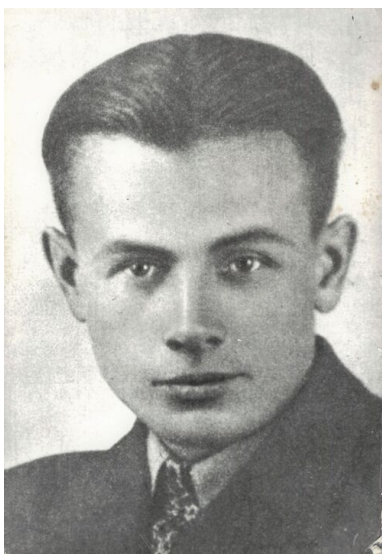
Dostrzegali to jego przełożeni. W opinii wydanej w szkole częstochowskiej czytamy:

„Swoje obowiązki wypełnia bardzo sumiennie, jest obowiązkowy, punktualny, dokładny, chętny do pracy w szkole i do pracy społecznej. Stosunek do uczniów poprawny, oparty na szczerości i obopólnym zaufaniu. Pan Stasiecki dobrze rozumie współpracę szkoły z domem. Zachowuje się w służbie i poza służbą wzorowo. Posiada dużo inicjatywy, jest człowiekiem uczciwym i ideowym, posiada dużo samodzielności i poczucia odpowiedzialności. Ludność miejscowa obserwując jego pracę i stosunek do dzieci, darzy go zaufaniem i chętnie pomaga mu w pracy w szkole i w drużynie harcerskiej”.

Równolegle zaangażował się w harcerstwo. Jak pisze Marek Pietruszka, było ono jego pasją. Przez całe swoje dorosłe życie kierował się zasadami przyrzeczenia harcerskiego, zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym, potem zaś w podziemnej działalności niepodległościowej.

„Ukoronowaniem jego harcerskiej służby było uzyskanie, rozkazem naczelnika harcerzy z 10 lutego 1939 r., najwyższego stopnia instruktorskiego – harcmistrza”

– pisze Marek Pietruszka. Oznaczało to wejście do elity polskiego harcerstwa.

**Eugeniusz Stasiecki (zbiory
rodzinne Danuty Lolo)**

**Eugeniusz Stasiecki wraz z
siostrą Elżbietą i bratem
Alfredem (zbiory AAN w
Warszawie)**

Działalność konspiracyjna

We wrześniu 1939 r. Eugeniusz Stasiecki bronił Polski przed agresją niemiecką jako podporucznik rezerwy 74. Górnośląskiego Pułku Piechoty 7. DP, rozbitej w pierwszych dniach walk pod Złotym Potokiem. Nie załamała go poniesiona klęska.

„Jeszcze Polska nie zginęła! Nikt w to już nie wątpił. I tak po paru spotkaniach w różnych punktach miasta [Częstochowie] ożył na nowo Hufiec ZHP, kierowany przez Eugeniusza Stasieckiego”

– wspominał jeden z jego współpracowników.

Wkrótce przystąpił do Związku Walki Zbrojnej, przemianowanego w lutym 1942 r. na Armię Krajową. Gestapo usiłowało go aresztować, ale wyjechał do Warszawy i tam z czasem wszedł do kierownictwa Szarych Szeregów, obejmując funkcję szefa ich Głównej Kwatery, a w maju 1943 r. – zastępcy naczelnika podziemnego harcerstwa.

„Nie chcąc brać nic od nikogo, brałeś cenę najwyższą: zabierałeś serca, serca wszystkich, co z Tobą

pracowali, co byli pod Twoim potężnym wpływem i Twojej niezmożonej pracy”

- pisał o nim naczelnik Szarych Szeregów Stanisław Broniewski „Orsza”.

Okładka broszury autorstwa
Marka Pietruszki pt.: „Eugeniusz
Stasiecki 1913-1944” wydanej
staraniem IPN w ramach serii
„Archiwum Polskich Losów”
(Warszawa 2025)

Jedna z plansz wystawy
elementarnej, przygotowanej
przez Wydział Archiwalny
Delegatury IPN w Radomiu,
prezentującej sylwetkę hm. kpt.
Eugeniusza Stasieckiego

Każdy powinien ze swego życia uczynić coś najlepszego

W Powstaniu Warszawskim pełnił funkcję oficera harcerskiego Batalionu „Zośka”, którego patronem był noszący ten pseudonim, poległy w walce z Niemcami, bohater „Kamieni na szaniec” Tadeusz Zawadzki. Batalion walczył w składzie Zgrupowania „Radosław” AK, najpierw na Woli, później na Starym Mieście.

Eugeniusz Stasiecki poległ w nocy z 16 na 17 sierpnia 1944 r. w ruinach warszawskiego getta podczas ataku „Zośkowców”, wspierających oddziały AK z Puszczy Kampinoskiej, idące na pomoc powstaniu.

Jakie przesłanie pozostawił po sobie ten oddany sprawie niepodległości wybitny harcerz? W rozmowach z przyjaciółmi i współpracownikami Eugeniusz Stasiecki często powtarzał:

„Postannictwem człowieka jest znalezienie celu w życiu. Każdy powinien ze swego życia uczynić coś najlepszego, na co go tylko stać”.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ